

Хутірські поселення в ◆ КРАЄЗН нашій історії і людських долях

Якщо говорити про хутори, то і в наш час багато людей реально пов'язані з цими поселеннями, бо чи то самі там проживають, чи навідується до родичів. Ще живі ті, хто народився чи зростав на хуторах, або чії предки були хуторянами. Сьогодні я розповім про два хутори, котрі проіснували близько 60 років, нині зникли, відійшовши в минувшину.

3 гектари ріллі. Згодившись у 1930 році на хутірський наділ в урочищі "Овечичка" - він отримав 24 га. Провівши частково власними силами меліоративні роботи, батько добився високої родючості на своєму наділі пшениці, ячменю, капусти, огірків. Десь на віддалі 200 м від нашої садиби поселились хуторяни з Кутина Зіновій і Андрій Трушко, Євтихій Якушик та інші. Далі розпочи-

пі мало, тож молодь почала виїздити на сезонні заробітки по інших областях України. Там одружувались і залишались. У 1953 році місцева влада задумала примусове переселення з хуторів. Хоча спромоглися перевезти до Задовжа і Кутина лише 5 будинків. Бо ж місія влади полягала в тому, щоб розкрити і перевезти хату, а складати її на новому місці господарі мали самотужки. У 1961 році навколо хуторів розпочалось осушення боліт, що дало змогу увести в рілля 200 гектарів торфовищ, які в перші роки давали нечувані врожаї буряків, картоплі, моркви, пшениці. Коли розпочалась електрифікація сіл, місцева влада зациклилась на тому, щоб знести хутори, а не електрифікувати їх. Так потроху хуторяни самі почали перебиратись до сіл, щоб мати й собі блага цивілізації. У 1982 році Осинка та Овечичка практично опустіли. Автор цих рядків мешкав на хуторі ще до 1984 року. Кілька років потому вирощував там городину, заготовляв сіно, допоки якісь вандали не розтрошили сарай та не покрали реманент. Зараз про колишні оселі і подвір'я

Якщо ви їхатимете ґрунтовою із Задовжа до Кухче, починаючи від школи, то справа всуціль зеленітиме сосновий ліс. А ще в 50-60 роках тут були поля, за якими на віддалі 150-200 метрів від дороги виднілись хати та сараї. Отак на віддалі двох кілометрів тягнулись хутори Осинка і Овечичка, де проживали переселенці з сіл Кутин, Кутинок та колишньої Шпикатівки (нині Задовже), котрі отримали тут земельні наділи і поселились наприкінці 20-х на початку 30-их років минулого століття. Як відомо, польська влада всіляко заохочувала селян освоювати не вгіддя, позаяк в межах населених пунктів ріллі в достатній кількості для всіх не вистачало.

Мій батько, Куцевич Омелян Андрійович на час одруження у 1922 році міг претендувати в межах с. Кутинок менш ніж на

нався хутір Осинка, де звели обійстя сім'ї Татусів, Марчуків, Мацеруків, Ніколайчиків. Всього на двох хуторах налічувалось 24 двори, а загальна кількість населення в них перевищувала сто осіб. А ще 8 дворів розмістились ближче до Задовжа і Кутинка, як присілки. Життя на хуторі йшло звичайним ритмом. Парубки й дівчата одружувались, народжували дітвору. Молодь у вихідні влаштовувала танці по черзі в найбільших хатах. У сорок четвертому більшість чоловіків були мобілізовані до війська. Чимало з них додому не повернулись, тож багато моїх сусідів – однокласників навіть не пам'ятали своїх батьків. У 1949 році завершилась колективізація і працездатне хутірське населення склало кістяк 5-рільничої бригади Кутинського колгоспу. Платили в колгос-

нагадують забур'янені горбики, помираючі фруктові дерева. Через недогляд осушувальної системи канали замулились, площі позаростали чагарниками, а новітні вандали і губителі природи розпочали тут видобуток бурштину.

Який же слід полишили в пам'яті людській зниклі хутори? Вони дали життя не одному поколінню поліщуків, дали розростися кореням родинних дерев, тим паче, що більшість хутірських сімей були багатодітними. В районі відомі прізвища науковця Василя Расевича, журналіста Віктора Татуса, ветлікаря Миколи Якушика, чиї предки були вихідцями з вищеназваних хуторів. І цей перелік можна продовжувати...

Антон Куцевич, журналіст

На фото: 1961 рік. Проводи в армію хуторянина Петра Плистика